

الزامات اجتماعی در ایجاد شهرهای جدید

عبدالوهاب شهلی بر

کارشناس مطالعات اجتماعی شرکت عمران شهرهای جدید

مسائل اجتماعی شهرهای جدید در کشور

۱. شهرهای ایجاد شده

- عدم تحقق جمعیت پذیری
- عدم تحقق اشتغال پذیری
- ضعف معنا و حس تعلق
- افتراق اجتماعی و ضعف سرمایه اجتماعی
- خوابگاهی بودن
- فقدان تنوع قشری-طبقاتی
- غیبت مردم در حکمرانی
- ضعف امنیت شهری

۲. شهرهای در حال احداث

- تملک زمین
- بدبینی جامعه محلی
- ناآگاهی جامعه محلی
- فقدان سیاست اجتماعی

سبب شناسی مسائل اجتماعی شهرهای جدید

۱. سیطره رویکردهای کلاسیک در نظام برنامه ریزی توسعه؛

- تقدم ابعاد فیزیکی و انتظام کالبدی در طرح های توسعه نسبت به ابعاد اجتماعی -
شهروندی

- غیبت مردم و مشارکتی نبودن برنامه ها

۲. فقدان نگاه اجتماعی منسجم در مکان یابی، طراحی، برنامه ریزی و اجرا شهرهای جدید

- تقلیل مطالعات اجتماعی به مطالعات جمعیت شناختی

- غیبت جامعه شناسان خبره در مطالعات طرح های جامع و تفصیلی شهرهای جدید

- نبود ظرفیت سازمانی اجتماعی در شرکت مادر و شرکت های تابع

۳. فقدان ظرفیت سازمانی اجتماعی در شرکت مادر تخصصی و شرکت های تابعه

۴. منحصر بودن نظام تأمین مالی به الگوی درآمد-هزینه و نبود سیاست های اجتماعی

دولتی

۵. عدم وجود ظرفیت های قانونی و مالی در جهت ذی نفع نمودن جامعه محلی

۶. غفلت از اقتصاد سیاسی در تدوین و اجرای طرح های توسعه شهری

- فقدان برنامه های راهبردی برای پایش میزان سهم بری طبقات مختلف اجتماعی و بخصوص طبقات فقیر از طرح های توسعه شهری
- عدم ارزیابی پیامدهای نوسازی و بهسازی بر فضای اجتماعی- اقتصادی حوزه نفوذ

الزامات اجتماعی در طراحی، اجرا و بهره برداری شهرهای جدید

۱. به روز رسانی دستگاههای نظری در برنامه ریزی و تدوین طرح های جامع و تفصیلی در جهت تقویت مطالعات اجتماعی و گسترش واقع گرایی
  ۲. ارزیابی تاثیرات اجتماعی طرح بر حوزه نفوذ
  ۳. گفتگوی اجتماعی و اقناع جامعه محلی
  ۴. اجتناب از جامعه گرایی فرمال و صوری و در نظر داشتن جامعه غیررسمی
  ۵. تعریف سیاست های اجتماعی در جهت رونق جامعه و فضای کسب و کار
  ۶. برنامه ریزی فضایی - اجتماعی برای ادغام فضایی-اجتماعی
  ۷. برنامه ریزی فرهنگی به منظور بهره گیری از فرهنگ در جهت هویت بخشی و گسترش سرمایه اجتماعی
- تولید و مبادله زبان نشانه ای شهر (نوشتاری، گفتاری و دیداری)
  - تولید بسترهای نهادی غیردولتی برای فرهنگ های مردمی
  - بهره گیری از فرهنگ های منطقه ای